

**UCHWAŁA NR / /2023
RADY MIEJSKIEJ W TARNOWIE**

z dnia 2023 r.

w sprawie nadawania i odbierania tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa oraz tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572), Rada Miejska w Tarnowie uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Nadanie tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa, jest wyrazem najwyższego wyróżnienia Miasta Tarnowa.

2. Tytuł Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo tytuł Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa może być nadawany obywatelom polskim i cudzoziemcom za zasługi dla Rzeczypospolitej Polskiej lub Miasta Tarnowa, wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury, sztuki oraz nauki, całokształt dokonań oraz postawę życiową stanowiącą wzór do naśladowania dla tarnowian.

3. Nadanie tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa jest niezależne od miejsca zamieszkania osoby proponowanej do uhonorowania.

4. Tytuł Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa może być przyznany pośmiertnie.

§ 2. Uchwałę w sprawie nadania tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa Rada Miejska w Tarnowie podejmuje na wspólny wniosek Przewodniczącego Rady Miejskiej w Tarnowie i Prezydenta Miasta Tarnowa.

§ 3. 1. Nadanie tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa odbywa się przez:

- 1) wręczenie aktu nadania tytułu i okolicznościowego medalu;
- 2) dokonanie wpisu do księgi honorowych obywaterek i obywateli Miasta Tarnowa z opisem zasług.

2. W przypadku tytułów, o których mowa w § 1 ust. 4 dokonuje się jedynie wpisu do księgi honorowych obywaterek i obywateli Miasta Tarnowa z opisem zasług.

§ 4. 1. Ceremonii wręczenia aktu nadania tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa i medalu dokonują Przewodniczący Rady Miejskiej i Prezydent Miasta Tarnowa podczas uroczystej sesji Rady Miejskiej lub podczas innego odświętnego zgromadzenia publicznego, odbywanego w szczególności z okazji Narodowego Święta Niepodległości, obchodów rocznic nadania Tarnowowi praw miejskich lub Dni Tarnowa.

2. Ceremonia wręczenia aktu nadania tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa obejmuje także publiczne przedstawienie zasług osoby wyróżnionej.

§ 5. 1. Rada Miejska w Tarnowie może odebrać tytuł Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa w przypadku:

- 1) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 2) gdy nadanie tytułu nastąpiło w wyniku wprowadzenia w błąd;
- 3) osobom posiadającym nieuregulowane zobowiązania wobec Gminy Miasta Tarnowa;
- 4) po nadaniu tytułu wyszły na jaw okoliczności nieznane organom Gminy Miasta Tarnowa powodujące, że przyznanie tytułu było nieuzasadnione;
- 5) w sytuacji, gdy po nadaniu tytułu Honorowa Obywatelka Miasta Tarnowa albo Honorowy Obywatel Miasta Tarnowa swym zachowaniem narusza dobre imię Gminy Miasta Tarnowa.

2. Odebranie tytułu następuje w tym samym trybie, co nadanie.

§ 6. Honorowa Obywatelka Miasta Tarnowa albo Honorowy Obywatel Miasta Tarnowa może zrzec się przyznanego tytułu. Oświadczenie w tej sprawie Honorowa Obywatelka Miasta Tarnowa albo Honorowy Obywatel Miasta Tarnowa składa Przewodniczącemu Rady Miejskiej w Tarnowie i Prezydentowi Miasta Tarnowa. Z chwilą doręczenia oświadczenia o zrzeczeniu się honorowego obywatelstwa wskazanym podmiotom honorowe obywatelstwo wygasa.

§ 7. Traci moc uchwała Nr XXI/221/2019 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie nadawania i odbierania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 9490) zmieniona uchwałą NR L/470/2021 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 24 czerwca 2021 roku (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 3926)

§ 8. 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Tarnowie

Jakub Kwaśny

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Jakub Kwaśny
Data: 2023.06.01 14:55:51 CEST

*Projekt uchwały opiniję negatywnie.
Opinia przesłać w zataczeniu*

RADCA PRAWNY
Beata Baran
KR-828

12.06.2023r.

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie nadawania i odbierania tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa.

Obowiązująca uchwała Nr XXI/221/2019 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie nadawania i odbierania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 9490) zmieniona uchwałą NR L/470/2021 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 24 czerwca 2021 roku (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 3926) określa tryb i zasady nadawania i odbierania tytułu, a także za sprawą zmiany przewiduje możliwość zrzeczenia się tytułu. W przedłożonym projekcie uchwały dodatkowo proponuje się dodanie możliwości nadawania tytułu również pośmiertnie, co może mieć zastosowanie również w przypadku tytułów nadanych przed 1990 rokiem. Np. w przypadku takich postaci jak: Józef Piłsudski, Ignacy Mościcki, Witold Rogoyski, czy Eustachy Stanisław Sanguszko. Dodatkowo, ze względu na fakt przyznania – po raz pierwszy w historii miasta – tytułu kobiecie, uzupełnia się nomenklaturę również o wersję żeńską nazwy tytułu.

Wobec powyższego, zastosowanie tych zapisów wymaga podjęcia uchwały w sprawie nadawania i odbierania tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa. Podstawę prawną przedłożonego projektu uchwały stanowi art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572).

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Jakub Kwaśny
Data: 2023.06.01 14:06:18 CEST

Opinia prawna
dotycząca projektu uchwały w sprawie nadawania i odbierania tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa oraz tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa

BRP. 0006.21.2023

BRP.074. 6. 2023

I. Opis stanu faktycznego i prawnego.

Według stanu na dzień sporządzenia niniejszej opinii w Gminie Miasta Tarnowa obowiązuje uchwała Nr XXI/221/2019 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie nadawania i odbierania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 9490 i z 2021 r. poz. 3926). Uchwała ta reguluje kwestie dotyczące warunków jakie musi spełnić osoba, której może być nadany tytuł Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa, tryb nadawania tego tytułu, formułę w jakiej odbywa się nadanie tego tytułu (ceremoniał), przyczyny i tryb odebrania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa oraz prawo do jego zrzeczenia się.

W dniu 2 czerwca 2023 r. do Prezydenta Miasta Tarnowa wpłynął projekt uchwały sporządzony przez Przewodniczącego Rady Miejskiej w Tarnowie dotyczący powyższego zagadnienia.

Analiza porównawcza przedłożonego projektu z obecnie obowiązującym stanem prawnym prowadzi do wniosku, że różnice pomiędzy tymi dokumentami są następujące:

- 1) autor projektu dokonał oceny wszystkich działań dotyczących honorowania przez Gminę Miasta Tarnowa i przyjął, że nadanie honorowego obywatelstwa „jest wyrazem najwyższego wyróżnienia Miasta Tarnowa”,
- 2) odmiennie skonstruowano warunki jakie musi spełnić osoba, której może zostać nadane honorowe obywatelstwo, w tym także wprowadzono regulę (jedną), którą kandydat do honorowego obywatelstwa nie musi spełniać:

jednostka	obecnie obowiązująca uchwała	jednostka	opiniowany projekt uchwały
§ 1	W uznaniu wybitnych, trwałych i powszechnie akceptowanych zasług dla Rzeczypospolitej Polskiej lub miasta Tarnowa Rada Miejska w Tarnowie może nadać obywatelowi polskiemu lub cudzoziemcowi tytuł Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa.	§ 1 ust. 2	Tytuł Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa albo Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa może być nadawany obywatelom polskim i cudzoziemcom za zasługi dla Rzeczypospolitej Polskiej lub Miasta Tarnowa, wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury, sztuki oraz nauki, całokształt dokonań oraz postawę życiową stanowiącą wzór do naśladowania dla tarnowian.
	-----	§ 1 ust. 3	nadanie tytułu jest niezależne od miejsca zamieszkania osoby proponowanej do uhonorowania
	-----	§ 1 ust. 4	tytuł może być przyznany pośmiertnie (dostosowano ceremoniał do sytuacji, w której nadanie honorowego obywatelstwa następuje po śmierci osoby honorowanej poprzez wskazanie

			oczywistej w takiej sytuacji formy)
--	--	--	--

- 3) wprowadzono podział tytułów w zależności od płci osoby proponowanej do utytułowania honorowym obywatelstwem.

Jak wynika z uzasadnienia przedłożonego projektu jego złożeniem jest dodanie możliwości nadawania honorowego obywatelstwa również pośmiertnie, co ma „mieć zastosowanie również w przypadku tytułów nadanych przed 1990 rokiem”. Autor twierdzi także, że ponieważ pierwszy raz w historii miasta przyznano tytuł kobiecie, uzupełniono nomenklaturę o wersję żeńska nazwy tytułu.

Podstawę prawną opiniowanej uchwały stanowi art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 i 572), zgodnie z którym do wyłącznej kompetencji rady gminy należą sprawy nadawania honorowego obywatelstwa gminy. W Gminie Miasta Tarnowa przepis ten w pierwszej kolejności zrealizowany został w Statucie Gminy Miasta Tarnowa, stanowiącym załącznik do uchwały Nr VII/72/2003 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 20 lutego 2003 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Miasta Tarnowa (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2016 r. poz. 2925, z 2018 r. poz. 7314, z 2019 r. poz. 9494, z 2020 r. poz. 6220 oraz z 2021 r. poz. 6397). Zgodnie z § 5 Statutu Gminy Miasta Tarnowa, Gmina Miasta Tarnowa nadaje tytuł Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa. Miasto prowadzi Księgę Honorowych Obywateli Miasta Tarnowa. Zasady nadawania i odbierania honorowego obywatelstwa oraz prowadzenia Księgi Honorowych Obywateli Miasta Tarnowa określa Rada Miejska w Tarnowie odrębną uchwałą.

II. Ocena prawna przedłożonego projektu uchwały w sprawie nadawania i odbierania tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa oraz tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa

Zgodnie z § 143 Zasad techniki prawodawczej stanowiących załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) projekt każdego aktu prawa miejscowego powinien zawierać uzasadnienie. W przypadku Gminy Miasta Tarnowa, w myśl § 31 ust. 2 Statutu Gminy Miasta Tarnowa obowiązek ten dotyczy każdego projektu uchwały, niezależnie od tego czy jest on źródłem prawa czy nie. Odwołanie się do regulacji statutowych ma na celu pokazanie elementów koniecznych uzasadnienia, do których należy m.in. omówienie przyczyn koniecznej zmiany. Jest to tzw. „ratio legis” czyli wyjaśnienie przyczyny, powodu, celu czy sensu prawodawczego, który musi być zgodny z podstawowym porządkiem prawnym i odpowiadać potrzebom społecznym. Do takich nie należy dokonywanie zmian pozornych, a więc takich które nie tworzą żadnej nowej jakości prawnej.

Kierując się powyższymi regulacjami, w tym obecnym brzmieniem uchwały w sprawie nadawania i odbierania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa należy stwierdzić, że projektowany akt prawa w części obejmującej odmienne lub nowe – w relacji do obecnie obowiązujących – unormowania jest zbędny czyli pozbawiony owego ratio legis lub co więcej wprowadza niejednoznaczność w dość stabilnej do tej pory sytuacji prawnej w jakiej poruszała się Rada Miejska w Tarnowie nadając honorowe obywatelstwo.

Po pierwsze opis warunków przyznawania honorowego obywatelstwa został w sposób irracjonalny zmieniony. Dotychczas były to **wybitne, trwale i powszechnie akceptowane** zasługi dla Rzeczypospolitej Polskiej lub miasta Tarnowa. W projekcie wymiar tych zasług nie został w żaden sposób określony, a dodatkowo pojawiły się **wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury, sztuki oraz nauki, całokształt dokonań oraz postawa życiowa stanowiąca wzór do**

naśladowania dla tarnowian. Mając na uwadze logikę prawniczą należy stwierdzić, że w świetle proponowanego porządku honorowym obywatelem miasta Tarnowa będzie mogła być osoba o zasługach tylko w tych trzech ściśle nazwanych dziedzinach życia. Oczywiście należy zakładać, że każdy prawodawca postępuje racjonalnie i takie podejście do sprawy ma sens. Ale w ocenie opiniującego takiego sensu nie da się w tych zapisach doszukać, więcej można odnieść wrażenie, że to zdanie to zbiór górnolotnych, aczkolwiek przypadkowych stwierdzeń bez żadnego związku, (choć koniunkcja nakazuje doszukiwać się go i tak czytać ten przepis), będących wynikiem nieprzydatnego reaserchu obowiązujących w innych jednostkach aktów prawnych. Każdy z elementów warunków jakie musi spełnić kandydat do honorowego obywatelstwa na inny wymiar i ładunek – pierwszy i trzeci człon („zasługi dla Rzeczypospolitej Polskiej lub Miasta Tarnowa” oraz „całokształt osiągnąć”) są pojęciami bardzo szerokimi bez żadnych elementów opisujących ich wymiar, natomiast drugi człon („wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury, sztuki oraz nauki”) jest absolutnym zawężeniem pojęciowym. Do tego dochodzi czwarty człon („postawę życiową stanowiącą wzór do naśladowania dla tarnowian”), który nosi cech oceny moralnej i wskazówki dla mieszkańców Miasta jak mają postępować, co nie mieści się w kompetencjach samorządu terytorialnego.

Pośrednio z tym wątkiem czyli kwestią warunków jakie musi spełnić kandydat na Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa wiąże się kolejna proponowana zmiana dotycząca uregulowania w projekcie braku związku pomiędzy honorowym obywatelstwem a miejscem zamieszkania. W przypadku honorowego obywatelstwa może wystąpić szereg innych zagadnień, które mogą lub nie pozostawiać w związku z tym sposobem honorowania jak np. brak zadłużenia wobec Gminy Miasta Tarnowa czy płacenie podatków w Tarnowie, albo z innej dziedziny – pełnoletność, brak ubezwłasnowolnienia czy urodzenie w Tarnowie. Tarnowski legislator przyjął, że warunki określone w § 1 obecnie obowiązującej uchwały w całości i kompleksowo regulują warunki dla uzyskania tego tytułu. Wszystko inne poza tym zakresem, dla sprawy jest zbędne i stanowi niepotrzebne wrażenie, że coś do tej pory było nie tak. Nie jest to prawda, gdyż część honorowych obywatelstw nadanych przez Radę Miejską w Tarnowie dotyczyła osób nie mieszkających w Tarnowie (tak na marginesie nigdy nie mieszkających w Tarnowie).

W podobny sposób należy podejść do kwestii przyznania honorowego obywatelstwa osobie nieżyjącej. Pozostawianie przy życiu nigdy nie było warunkiem otrzymania honorowego obywatelstwa Miasta Tarnowa. Gdyby tak było czyli gdyby honorowe obywatelstwo było związane z pozostawianiem przy życiu, to w takim wypadku w przypadku śmierci honorowego obywatela należałoby uznawać, że ten tytuł wygaś, a to powinno powodować wykreślenie z Księgi Honorowych Obywateli Miasta Tarnowa. Nie jest to prawdą, gdyż wszyscy uhonorowani niezależnie od tego czy żyją czy nie, nadal widnieją w Księdze Honorowych Obywateli Miasta Tarnowa.

Należy zauważyć, że honorowe obywatelstwo to kwestia oddania czci osobie uhonorowanej. Poza bezpłatnymi przejazdami autobusami miejskimi, tytuł ten nie rodzi po stronie osoby utytułowanej żadnych uprawnień. Ale co istotniejsze nie buduje żadnych wartości jakie wiążą się z podmiotowością prawną i nie jest z nią w żaden sposób związany. Jest wyrazem czci i szacunki jaki mieszkańcy Tarnowa, za pośrednictwem swoich przedstawicieli, chcą oddać danej osobie. Dlatego jego nadanie za życia, jak i po śmierci jest możliwe i obecnie. Tak jak czyni się to w przypadku nadawania nazw miejscom publicznym czy stawiania pomników.

W ocenie opiniującego dotychczasowy zapis warunków w jakich nadaje się honorowe obywatelstwo jest prawidłowy i z formalnego punktu widzenia nie wymaga żadnych zmian. Proponowana zmiana nie ma żadnego uzasadnienia i jest zbiorem przypadkowych, niedających się pogodzić twierdzeń prowadzących w przypadku § 1 ust. 2 projektu opiniowanej uchwały do ograniczenia podmiotów, którym będzie

można przyznać honorowe obywatelstwo Miasta Tarnowa. Z tego powodu opiniuję ją negatywnie.

Po drugie, kolejna zmiana polegająca na podziale tytułów ze względu na płeć również jest zbędna. Jak wynika z powołanego powyżej uzasadnienia przyczyną jej wprowadzenia był fakt, że wśród Honorowych Obywateli Miasta Tarnowa znalazła się kobieta. W ocenie autora projektu zaszła potrzeba dostosowania nomenklatury do żeńskiej wersji tytułu. Takie działanie jest pozornie poprawne legislacyjnie.

Krajowy ustawodawca powinien być wzorem dla lokalnego legislatora co oznacza, że rozwiązania przyjęte w języku prawnym stosowanym w całym ustawodawstwie polskim należy stosować także w komunalnej działalności legislacyjnej. Analiza stanu prawnego powszechnie obowiązującego prowadzi do wniosku, że polski, krajowy ustawodawca nie dokonuje podziału podmiotów prawa ze względu na płeć. Poczynając od Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, po wszystkie kodeksy (poza pewnym wyjątkiem opisanym poniżej), inne ustawy i rozporządzenia, żaden akt prawa nie czyni takiego podziału jak w projekcie uchwały. I tak, Konstytucja RP odnosi się do obywatela i człowieka, wszystkie kodeksy i inne akty prawa używają sformułowań w stylu powód, wnioskodawca, oskarżony, skazany, podatnik, dłużnik czy wierzyciel, pracownik (wyjątkiem jest pracownica karmiąca piersią czy w ciąży), ale także strona (rodzaj żeńskie) postępowania. W każdym więc przypadku ustawodawca używa określeń na oznaczenie podmiotu prawa, nie stosując różnicowania ze względu na płeć.

Oznaczenie płci podmiotu prawa następuje dopiero na etapie wykonawczym, czyli stosowania prawa. Tak zachowywał się dotychczas także tarnowski legislator. Jak przedstawiono to na wstępie, Statut Gminy Miasta Tarnowa jednoznacznie określa tytuł jaki nadaje się w ramach honorowego obywatelstwa. Nadto, jak pokazuje praktyka samorządowa Miasta Tarnowa obecne brzmienie uchwały w sprawie nadawania i odbierania tytułu Honorowego Obywatela Miasta Tarnowa było jasne i nie budziło żadnych wątpliwości w tym zakresie. W obowiązującej uchwale stosowano określenie obywatel. Natomiast wykonawczo dokonano dostosowania tytułu do płci osoby uhonorowanej. Uchwałą Nr LIV/496/2021 z dnia 28 października 2021 r. Rada Miejska w Tarnowie nadała Pani Barbarze Prymakowskiej tytułu Honorowej Obywatelki Miasta Tarnowa.

I w tym względzie proponowana zmiana nie dość, że nie jest poprawna to jeszcze pozorna. Dlatego opiniuję ją negatywnie.

W zakresie budowy formalnej projektu uchwały opiniujący nie zgłasza uwag, poza stwierdzeniem dotyczącym § 7, w którym powoływanie się na uchwałę zmieniającą w taki jak w projekcie opiniowanej uchwały sposób jest niepotrzebne. Zmianę do uchwały należy wskazać poprzez powołanie jej publikatora.

Tarnów, dnia 12 czerwca 2023 r.

Otrzymują:

- 1) Przewodniczący Rady Miejskiej w Tarnowie,
- 2) Prezydent Miasta Tarnowa,
- 3) a/a.

RADCA PRAWNY

Beata Baran
KR-828